

Ympäristöministeriölle

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä annetun lain muuttamisesta

Oikeusministeriö toteaa, että esityksellä kuvataan olevan hyvin pieniä vaikutuksia. Esimerkiksi esitysluonnoksen sivulla 6 todetaan, että "Ehdotuksella ei katsota olevan muita vaikutuksia kuin se, että Suomi välttyy Euroopan komission rikkomusmenettelyltä ja mahdollisilta sakkoseurauksilta".

Esityksen sivulla 8 todetaan muun muassa, että "Esitys on merkityksellinen Suomen perustuslain (731/1999) 80 §:n kannalta. ---Ehdotettu uusi 15 a § antaisi eräiden rakennusten omistajille oikeuden vapautukseen ilmastointijärjestelmien ja lämmitysjärjestelmien energiatehokkuuden tarkastusvelvoitteesta. Perustuslain mukaan yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista on säädettävä lain tasolla." Vaikka esityksellä ei vaikuttaisi olevan merkittäviä konkreettisia vaikutuksia, on sen perusteluissa luonnehdittu, että sääntelyssä on kyse yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista, jonka vuoksi asiasta on säädettävä lailla.

Esityksen pykäläehdotuksessa viitattaisiin suoraan direktiivin säännöksiin. Viittauksen tarkoituksena olisi määritellä edellytykset, joilla direktiivin kyseisten artiklojen mukaisista velvoitteista vapautuisi. Kyseisessä pykälässä viitattujen artiklojen velvoitteet vaikuttavat olevan korostetusti jäsenvaltioihin kohdistuvia velvoitteita "Jäsenvaltioiden on vahvistettava tarvittavat toimenpiteet--".

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota ehdotuksessa valittuun sääntelymalliin, jossa tukeudutaan ns. dynaamiseen viittaukseen suoraan direktiivin säännökseen. Perustuslakivaliokunta on viimeksi lausunnossaan PeVL 34/2022 vp kappale 7 todennut,

- "Perustuslakivaliokunta korostaa, että viittaustekniikan käyttämistä direktiivin täytäntöönpanossa tulee pääsääntöisesti välttää."

Kyseisen lausunnon kappaleessa 4 on kuvattu perustuslakivaliokunnan aiempaa lausuntokäytäntöä asiasta ja kappaleessa 5 on kuvattu sitä alaa, jolloin valiokunta on pitänyt mainittua viittaustekniikkaa perusteltuna. Valiokunta on todennut kyseisen lausunnon kappaleessa 5, "--- Kyse on tuolloin ollut varsin teknisluonteisesta ja yksityiskohtaisesta direktiivisääntelystä, joka

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
09 1606 7730
+358 9 1606 7730

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

on kohdistunut rajalliseen joukkoon ammattimaisia toimijoita, ja siitä, ettei jäsenvaltiolla ole sääntelyn aineellisen sisällön osalta kansallista liikkumavaraa (PeVL 5/2013 vp, s. 2/II).”

Esitysluonnoksessa on kuvattu aiempaa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä, mutta sääntämisyjärjestysperustelujen perusteella jää jossain määrin epäselväksi, miksi esityksen katsotaan olevan sellainen, että aiemman perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön valossa dynaaminen viittaus sääntelymallina olisi hyväksyttävä. Dynaamisten viittausten käyttöä on pidetty poikkeuksena, joka tulee perustella. Erityisesti huomio kiinnittyy siihen, että kun ehdotuksen katsotaan olevan perustuslain 80 §:n kannalta sellainen, että asiasta on säädettävä lailla, niin säännösehdotus vaikuttaa aineelliselta sisällöltään sen vuoksi jossain määrin muulta kuin tekniseltä. Sääntämisyjärjestysperustelut eivät sisällä tarkempaa arviointia siitä, miten ehdotetun säännöksen katsotaan olevan alaltaan aiemman perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön tarkoittamalla tavalla tekninen, vaan perustelut vaikuttavat keskittyvän siihen, että sen vaikutukset olisivat teknisiä. Ehdotuksessa ei vaikuta arvioidun myös sitä, onko ehdotetussa sääntelymallissa kansallista liikkumavaraa.

Oikeusministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi arvioida joko säännösehdotuksen muuttamista siten, että dynaaminen viittaus poistettaisiin tai vaihtoehtoisesti perusteluja tulisi täsmentää siten, että niistä ilmenisi selvästi, millä perusteilla ehdotuksen katsotaan olevan sen aineellisen sisällön näkökulmasta sopusoinnussa perustuslakivaliokunnan aiemman lausuntokäytännön kanssa.

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Lauri Koskentausta

VN/21966/2022-OM-13

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: